

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κεφάλαιο: 4. Εαυτός και Υγιείς Σχέσεις

Υποκεφάλαιο/α: 4.1 Εαυτός – Ταυτότητα & 4.2 Ταυτότητα κοινωνικού φύλου

Θέμα: Ο εαυτός και η διαμόρφωση ταυτότητας στην εφηβεία

Διδακτικές περιόδοι: 1

Εκπαιδευτικός: Αργυρώ Καζέλα

Τάξη/Τμήμα: Β1

Αρ. μαθητών/μαθητριών: 12

Ημερομηνία: 27/01/26

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Εαυτός, Αυτοαντίληψη & Αυτοεκτίμηση, Διαστάσεις εαυτού, Εφηβεία, Αλλαγές στην εφηβική περίοδο

Σκοπός μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι η ταυτότητα του ατόμου διαμορφώνεται σταδιακά, επηρεάζεται από προσωπικούς και κοινωνικούς παράγοντες και ότι τα στερεότυπα, ιδιαίτερα όσα σχετίζονται με το φύλο, μπορούν να περιορίσουν την ελεύθερη έκφραση και ανάπτυξη του εαυτού.

Μέσα διδασκαλίας: Σχολικό εγχειρίδιο, Η/Υ, βιντεοπροβολέας, λογισμικό παρουσίασης (Power point), ψηφιακό οπτικό - ακουστικό υλικό, video, έντυπο υλικό - φύλλα εργασίας

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και διδακτικές στρατηγικές: Διάλεξη, κατευθυνόμενος διάλογος (ερωταποκρίσεις), συζήτηση, επίδειξη (παρουσίαση λεκτικών – οπτικών πληροφοριών), καταιγισμός ιδεών, διδασκαλία με χρήση ΤΠΕ, μελέτη περίπτωσης/σενάρια, βιωματικές δραστηριότητες.

Αξιολόγηση: προφορική, συντρέχουσα, τελική

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
1.1.1 Να ερμηνεύουν τις αλλαγές που συμβαίνουν κατά την εφηβική περίοδο στις διαστάσεις του εαυτού και να επιχειρηματολογούν υπέρ της διαχείρισης των αλλαγών αυτών κατά τη διαμόρφωση της ταυτότητας 1.1.2 Να αναλύουν τον ρόλο των κοινωνικών παραγόντων – όπως τα έμφυλα στερεότυπα και τα κοινωνικά πρότυπα – στη διαμόρφωση της ταυτότητας τους	1.1.1 - Διασαφήνιση της έννοιας της ταυτότητας - Επαγωγικός συλλογισμός για τη σύνδεση των αλλαγών που συμβαίνουν κατά την εφηβική περίοδο με τη διαμόρφωση της ταυτότητας του ατόμου ➤ Αναπτυξιακά επιτεύγματα του/της εφήβου/έφηβης (π.χ. αυτονομία, ανεξαρτησία, αναζήτηση ταυτότητας, κ.ά) ➤ Η έννοια του εαυτού ως βάση για τη διαμόρφωση της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας 1.1.2 - Διάκριση βιολογικού και κοινωνικού φύλου - Διασαφήνιση εννοιών: πρότυπο, στερεότυπο, προκατάληψη, διάκριση - Αναγνώριση στερεοτυπικών κοινωνικών ρόλων των δύο φύλων στις διαπροσωπικές σχέσεις (οικογένεια, φιλία, σχέση, γάμος) ➤ Αναγνώριση παραγόντων διαμόρφωσης κοινωνικού φύλου (π.χ. κοινωνικά και πολιτιστικά πρότυπα, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) και Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ), θρησκευτικές πεποιθήσεις) ➤ Προβολή στερεοτυπικών ρόλων των δύο φύλων στα ΜΜΕ (στο πλαίσιο της οικογένειας, του γάμου, της σχολικής ζωής, της φιλίας, των σπουδών, της εργασίας)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση να:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ/ Δραστηριότητα/τες	Διάρκεια
		Δραστηριότητα αφόρμησης – «Η πεταλούδα» Η εκπαιδευτικός προβάλλει αρχικά μία διαφάνεια με εικόνα ενήλικης πεταλούδας, χωρίς να δώσει περαιτέρω πληροφορίες. Στη συνέχεια, θέτει το ερώτημα προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες: - «Τι νομίζετε ότι ήταν πριν μεταμορφωθεί σε πεταλούδα;» Οι μαθητές/μαθήτριες διατυπώνουν ελεύθερα τις απόψεις ή τις υποθέσεις τους. Ακολούθως, η εκπαιδευτικός προβάλλει ένα σύντομο βίντεο με θέμα τον κύκλο ζωής της πεταλούδας, το οποίο παρουσιάζει διαδοχικά τα στάδια: αβγό, προνύμφη (κάμπια), χρυσαλλίδα και καταλήγει στη μεταμόρφωσή της σε ενήλικο έντομο (πεταλούδα). Σύνδεσμος: https://www.youtube.com/watch?v=od-AIO6HLjw Ακολουθεί σύντομη συζήτηση, κατά την οποία η εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες να σκεφτούν <u>πώς ο κύκλος ζωής της πεταλούδας μπορεί να σχετίζεται με το σημερινό μάθημα</u>. Αν η σύνδεση δεν προκύψει αυθόρμητα, εξηγεί ότι ο κύκλος ζωής της πεταλούδας μπορεί να παρομοιαστεί με τα στάδια ανάπτυξης του ανθρώπου και τη διαμόρφωση του εαυτού και της ταυτότητάς του. Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό η εκπαιδευτικός να απευθυνθεί στους/τις μαθητές/μαθήτριες και να υπενθυμίσει ότι κατά την περσινή χρονιά αναφερθήκαμε εκτεταμένα στην έννοια του εαυτού: ποιοι είμαστε, τι μας αρέσει, τι μας χαρακτηρίζει και τι μας κάνει μοναδικούς. Σήμερα θα πάμε ένα βήμα παραπέρα και θα μιλήσουμε για την ταυτότητα. Γίνεται αναφορά ότι η	5'

		ταυτότητα δεν είναι μόνο ένα στοιχείο· είναι όλα αυτά που μας κάνουν να είμαστε αυτό που είμαστε – τόσο ως άτομα όσο και ως μέλη μιας ομάδας ή της κοινωνίας.»	
1.1.1 Να ερμηνεύουν τις αλλαγές που συμβαίνουν κατά την εφηβική περίοδο στις διαστάσεις του εαυτού και να επιχειρηματολογούν υπέρ της διαχείρισης των αλλαγών αυτών κατά τη διαμόρφωση της ταυτότητας	1.1.1 – Διασαφήνιση της έννοιας της ταυτότητας – Επαγωγικός συλλογισμός για τη σύνδεση των αλλαγών που συμβαίνουν κατά την εφηβική περίοδο με τη διαμόρφωση της ταυτότητας του ατόμου ➤ Αναπτυξιακά επιτεύγματα του/της εφήβου/έφηβης (π.χ. αυτονομία, ανεξαρτησία, αναζήτηση ταυτότητας, κ.ά.) ➤ Η έννοια του εαυτού ως βάση για τη διαμόρφωση της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας	Δραστηριότητα 1^η: «Στάδια ζωής: Από την πεταλούδα στον άνθρωπο» Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν το υλικό που τους έχει δοθεί από την/τον εκπαιδευτικό, εργαζόμενοι/ες σε ομάδες. Στόχος της δραστηριότητας είναι να αντιστοιχίσουν, αρχικά μέσα στις ομάδες τους, το έντυπο υλικό που αφορά τα στάδια του κύκλου ζωής της πεταλούδας με τα στάδια ανάπτυξης του ανθρώπου. Στη συνέχεια, προβάλλεται σχετική διαφάνεια στον πίνακα και μαθητές/μαθήτριες ανά ομάδα καλούνται να σηκωθούν από τις θέσεις τους και να τοποθετήσουν το υλικό στον πίνακα, με τη βοήθεια της διαφάνειας. Ακολουθεί παρουσίαση και σύντομη αιτιολόγηση των επιλογών κάθε ομάδας. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με συζήτηση στην ολομέλεια, με ενδεικτικές ερωτήσεις: - «Ποιο μέρος του εαυτού σου μοιάζει τώρα «σε εξέλιξη»;» - «Τι σε δυσκολεύει περισσότερο στις αλλαγές που ζεις ή περιμένεις να ζήσεις;» Η εκπαιδευτικός τονίζει ότι <u>η εφηβεία αποτελεί ένα φυσιολογικό στάδιο αλλαγών και εξερεύνησης και ότι κάθε άτομο εξελίσσεται με τον δικό του ρυθμό. Επισημαίνεται, τέλος, ότι όλα τα στάδια ανάπτυξης είναι απαραίτητα και πολύτιμα για την πορεία προς την ωριμότητα.</u>	5'
		Δραστηριότητα 2^η: «Δημιουργώντας μια ταυτότητα» Η εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε ομάδα ένα φύλλο εργασίας που απεικονίζει μια ανθρώπινη φιγούρα και καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες να	5'

		συνεργαστούν στο πλαίσιο της ομάδας τους, προκειμένου να αποδώσουν στη φιγούρα μία ταυτότητα εφήβου. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να φανταστούν και να δημιουργήσουν ένα άτομο, προσδίδοντάς του στοιχεία όπως όνομα, ηλικία, ιδιότητα/ρόλο, εθνικότητα κ.ά. Επιπρόσθετα, καλούνται να εμπλουτίσουν το προφίλ της φιγούρας με επιπλέον στοιχεία όπως τα ενδιαφέροντα και τα χόμπι, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, το φύλο, τη θρησκεία, την οικογενειακή κατάσταση, την κατάσταση υγείας, τους στόχους, τις αξίες καθώς και τις συμπεριφορές, τις συνήθειες, τις δραστηριότητες και τις κοινωνικές δεξιότητες.¹	
		Δραστηριότητα 3^η: «Ταυτότητα – Ένα ταξίδι στις διαστάσεις του εαυτού» Η/Ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί την ανθρώπινη φιγούρα που έχει δημιουργηθεί από κάθε ομάδα σε προηγούμενο στάδιο και καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες να εστιάσουν πλέον στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου, αναγνωρίζοντας ότι ο εαυτός δεν αποτελείται από ένα μόνο στοιχείο, αλλά από πολλές διαστάσεις που εξελίσσονται και αλληλεπιδρούν. Γύρω από τη φιγούρα αναγράφονται πέντε σημεία, τα οποία συμβολίζουν τις βασικές διαστάσεις του εαυτού: σωματική, συναισθηματική, νοητική, κοινωνική, αξιακή/ηθική. Η/Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε ομάδα καρτέλες με δηλώσεις που αφορούν αναπτυξιακά επιτεύγματα και εμπειρίες της εφηβείας. Οι μαθητές/τριες, συνεργαζόμενοι/ες στις ομάδες τους, καλούνται να τοποθετήσουν κάθε καρτέλα στη διάσταση που θεωρούν ότι σχετίζεται	7'

¹ Η συγκεκριμένη δραστηριότητα θα λειτουργήσει ως κοινό σημείο αναφοράς για όλες τις επόμενες δραστηριότητες. Τα στοιχεία που αποδίδονται στη φιγούρα θα επανεξετάζονται, θα αναλύονται και θα επανανοηματοδοτούνται, ώστε οι μαθητές/μαθήτριες να κατανοήσουν την πολυδιάστατη και δυναμική φύση της ταυτότητας.

		περισσότερο. Κάθε καρτέλα είναι δεμένη με κορδόνι διαφορετικού χρώματος, ώστε να διευκολύνεται η οπτική διάκριση των διαστάσεων και η ομαδοποίηση. Αφού ολοκληρωθεί η τοποθέτηση, ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια, κατά την οποία ελέγχεται από κοινού αν οι καρτέλες έχουν τοποθετηθεί στην κατάλληλη διάσταση. Στο σημείο αυτό, ενθαρρύνεται ο προβληματισμός γύρω από το γεγονός ότι πολλές εμπειρίες δεν ανήκουν αποκλειστικά σε μία μόνο διάσταση, αλλά μπορούν να επηρεάζουν περισσότερες. Στη συνέχεια, προβάλλεται διαφάνεια όπου η/ο εκπαιδευτικός επισημαίνονται τα κύρια σημεία δίνοντας το βασικό μήνυμα το οποίο είναι ότι «Η ταυτότητα στην εφηβεία διαμορφώνεται μέσα από τη συνεχή αλληλεπίδραση όλων των διαστάσεων του εαυτού.» Στη συνέχεια, η/ο εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες να σκεφτούν έναν τρόπο να αποδώσουν σχηματικά τη φράση αυτή. Μέσα από καθοδηγητικές ερωτήσεις, οδηγούνται σταδιακά στην ιδέα της σύνδεσης των πέντε κορδονιών μεταξύ τους, ώστε να αναδειχθεί ο αλληλοεξαρτώμενος και αλληλεπιδραστικός χαρακτήρας των διαστάσεων του εαυτού. Η οπτική αυτή αναπαράσταση βοηθά τους/τις μαθητές/μαθήτριες να κατανοήσουν ότι καμία διάσταση δεν λειτουργεί απομονωμένα και ότι η ταυτότητα διαμορφώνεται καθώς όλες οι πλευρές του εαυτού εξελίσσονται και επηρεάζουν η μία την άλλη. Δίνεται συγκεκριμένο παράδειγμα για περεταίρω κατανόηση.	
--	--	--	--

		Δραστηριότητα 4^η: «Ανάδειξη προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας» Η δραστηριότητα ξεκινά με την προβολή της ακόλουθης φράσης σε διαφάνεια από την εκπαιδευτικό: «Η πεταλούδα εξελίσσεται ακολουθώντας τον δικό της φυσικό δρόμο, χωρίς να επηρεάζεται από τις απόψεις των άλλων. Ο άνθρωπος, όμως, εξελίσσεται μέσα σε μια κοινωνία, όπου οι σχέσεις, οι ομάδες και οι προσδοκίες των άλλων παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ταυτότητάς του.» Η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/μαθήτριες να σκεφτούν τη φράση σε σχέση με όσα προηγήθηκαν (μεταμόρφωση της πεταλούδας, διαστάσεις του εαυτού) και να προβληματιστούν πάνω στο ερώτημα: <i>«Ποια στοιχεία της ταυτότητάς μας προέρχονται από εμάς τους ίδιους και ποια διαμορφώνονται μέσα από την κοινωνία;»</i> Στη συνέχεια, η/ο εκπαιδευτικός επανέρχεται στα στοιχεία που είχαν γράψει οι μαθητές/μαθήτριες στη φιγούρα τους στην αρχή του μαθήματος και τους ζητά να τα επανεξετάσουν, αυτή τη φορά διακρίνοντάς τα σε δύο κατηγορίες: ➤ α) στοιχεία που αφορούν το πώς αντιλαμβάνεται το άτομο τον εαυτό του, τις προσωπικές του επιλογές, τα ενδιαφέροντα και τα χαρακτηριστικά που νιώθει ότι το εκφράζουν (προσωπική ταυτότητα), ➤ β) στοιχεία που σχετίζονται με τις ομάδες στις οποίες ανήκει, τους ρόλους που του αποδίδονται ή τον τρόπο που το βλέπουν και το χαρακτηρίζουν οι άλλοι (κοινωνική ταυτότητα). Οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να εντοπίσουν τα στοιχεία αυτά στο φύλλο εργασίας τους και να τα υπογραμμίσουν χρησιμοποιώντας δύο διαφορετικά χρώματα μαρκαδόρων, ένα για την προσωπική και ένα για την κοινωνική ταυτότητα. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία, η/ο εκπαιδευτικός εισάγει και	5'
--	--	--	----

		ορίζει με σαφήνεια τις έννοιες της προσωπικής και της κοινωνικής ταυτότητας, επισημαίνοντας ότι: • η προσωπική ταυτότητα σχετίζεται με το πώς βλέπουμε και ορίζουμε εμείς τον εαυτό μας, • η κοινωνική ταυτότητα διαμορφώνεται μέσα από τις σχέσεις, τις ομάδες και τις προσδοκίες της κοινωνίας. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για το πώς οι δύο αυτές μορφές ταυτότητας συνδέονται και αλληλεπιδρούν. Οι μαθητές/μαθήτριες ολοκληρώνουν προφορικά ή γραπτά μία από τις ακόλουθες φράσεις: • «Η προσωπική μου ταυτότητα φαίνεται όταν...» • «Η κοινωνική μου ταυτότητα επηρεάζεται από...» Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με σύντομο παράδειγμα σε διαφάνεια από την εκπαιδευτικό, που αναδεικνύει ότι η ταυτότητα του ατόμου δεν είναι στατική, αλλά διαμορφώνεται συνεχώς μέσα από τη σχέση ανάμεσα στον εσωτερικό του κόσμο και το κοινωνικό περιβάλλον.	
1.1.2 Να αναλύουν τον ρόλο των κοινωνικών παραγόντων – όπως τα έμφυλα στερεότυπα και τα κοινωνικά πρότυπα – στη διαμόρφωση της ταυτότητας τους	1.1.2 – Διάκριση βιολογικού και κοινωνικού φύλου – Διασαφήνιση εννοιών: πρότυπο, στερεότυπο, προκατάληψη, διάκριση – Αναγνώριση στερεοτυπικών κοινωνικών ρόλων των δύο	Δραστηριότητα 5^η: «Φύλο και ταυτότητα – Βιολογικές και κοινωνικές διαστάσεις» Η εκπαιδευτικός προβάλλει εκ νέου τη διαφάνεια με το δελτίο ταυτότητας και απευθύνεται στην ολομέλεια, επισημαίνοντας ότι το δελτίο ταυτότητας καταγράφει μόνο ορισμένα εξωτερικά και ορατά στοιχεία, ενώ πολλές πτυχές της ταυτότητας ενός ατόμου δεν αποτυπώνονται σε κανένα έγγραφο. Μεταξύ αυτών αναφέρεται και το φύλο, χωρίς στο στάδιο αυτό να εισάγονται επιστημονικοί όροι.	5'

	φύλων στις διαπροσωπικές σχέσεις (οικογένεια, φιλία, σχέση, γάμος) ➤ Αναγνώριση παραγόντων διαμόρφωσης κοινωνικού φύλου (π.χ. κοινωνικά και πολιτιστικά πρότυπα, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) και Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ), θρησκευτικές πεποιθήσεις) ➤ Προβολή στερεοτυπικών ρόλων των δύο φύλων στα ΜΜΕ (στο πλαίσιο της οικογένειας, του γάμου, της σχολικής ζωής, της φιλίας, των σπουδών, της εργασίας)	Θέτει το ερώτημα: - «Στο δελτίο ταυτότητας, τι γράφεται σχετικά με το φύλο;» και αναμένει απαντήσεις που αφορούν το φύλο (Α/Θ), καθώς και κάποια εξωτερικά ή σωματομετρικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά προκύπτουν έμμεσα από τη φωτογραφία και τις αναγραφόμενες πληροφορίες. Συνοψίζοντας, η εκπαιδευτικός επισημαίνει ότι τα στοιχεία αυτά σχετίζονται με το σώμα και προβάλλει με διαφάνεια στον πίνακα τον όρο: Βιολογικό φύλο = χαρακτηριστικά του σώματος. Στη συνέχεια, θέτει το ερώτημα: - «Αυτό που γράφεται στο χαρτί μάς λέει και πώς περιμένει η κοινωνία να φέρεται ένα άτομο;» και, χωρίς να σχολιάσει άμεσα τις απαντήσεις, εισάγει τον όρο κοινωνικό φύλο. Ακολουθεί συζήτηση με ερωτήσεις όπως: - «Τι περιμένει η κοινωνία από κάποιον/κάποια επειδή το βιολογικό του/της φύλο είναι θηλυκό ή αρσενικό;» Οι απαντήσεις των μαθητών/μαθητριών καταγράφονται γενικά και απρόσωπα (π.χ. τρόπος ένδυσης, συμπεριφορά, ρόλοι, επιτρεπόμενες δραστηριότητες). Η εκπαιδευτικός διευκρινίζει ότι οι προσδοκίες αυτές δεν αναγράφονται στην ταυτότητα, αλλά διαμορφώνονται κοινωνικά, και σημειώνει στον πίνακα: Κοινωνικό φύλο = κοινωνικοί ρόλοι και προσδοκίες. Για τη σύνδεση των εννοιών με την προσωπική ταυτότητα, η εκπαιδευτικός πραγματοποιεί κεντρικά μία σύντομη συμβολική αναπαράσταση. Χρησιμοποιεί δύο κορδόνια διαφορετικού χρώματος και δύο κάρτες με τις ενδείξεις «Βιολογικό φύλο» και «Κοινωνικό φύλο».	
--	---	---	--

		Συγκεκριμένα: • συνδέει το πρώτο κορδόνι με την κάρτα «Βιολογικό φύλο», εξηγώντας ότι αναφέρεται στο σώμα και τα βιολογικά χαρακτηριστικά, • συνδέει το δεύτερο κορδόνι με την κάρτα «Κοινωνικό φύλο», εξηγώντας ότι αναφέρεται στους κοινωνικούς ρόλους και τις κοινωνικές προσδοκίες. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με τη φράση: «Η ταυτότητα δεν είναι μόνο το σώμα μας ούτε μόνο οι κοινωνικοί ρόλοι. Είναι ο τρόπος που όλα αυτά συνδέονται μέσα μας», και με το δέσιμο των δύο κορδονιών μεταξύ τους. Τέλος, η εκπαιδευτικός εισάγει ομαλά το θέμα των στερεοτύπων, επισημαίνοντας ότι ορισμένες κοινωνικές προσδοκίες επαναλαμβάνονται τόσο συχνά ώστε παρουσιάζονται ως γενικές αλήθειες, και καταγράφει στον πίνακα τον ορισμό: Στερεότυπο = γενίκευση που αποδίδεται σε μία ομάδα χωρίς να ισχύει για όλα τα άτομα.	
		Δραστηριότητα 6^η: «Από πού προέρχεται;» Η εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες να επιλέξουν διαδοχικά καρτέλες με σύντομες φράσεις από ένα κουτί και να τις διαβάσουν από τη θέση τους. Οι φράσεις αφορούν γενικεύσεις σχετικές με το φύλο (π.χ. «Τα αγόρια δεν κλαίνε», «Τα κορίτσια είναι πιο ευαίσθητα»). Μέσα από συζήτηση, οι μαθητές/μαθήτριες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι φράσεις αυτές ανήκουν στην κατηγορία «Στερεότυπο». Η εκπαιδευτικός συνοψίζει, επισημαίνοντας: «Τα στερεότυπα δεν προκύπτουν από το σώμα, αλλά από κοινωνικές προσδοκίες που γενικεύονται και παρουσιάζονται ως αλήθειες».	4'

		Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός καλεί δύο εθελοντές/τριες μπροστά στην τάξη, αφού προηγουμένως διευκρινίσει: «Αυτό που θα κάνουμε είναι συμβολικό. Δεν πονάμε, δεν σφίγγουμε δυνατά και σταματάμε αμέσως αν κάποιος/α νιώσει άβολα». Η εκπαιδευτικός δίνει: • στον/στην πρώτο/η μαθητή/μαθήτρια μία κορδέλα με την ένδειξη «Βιολογικό φύλο», την οποία φορά πάνω από τα ρούχα (π.χ. χιαστί στον κορμό ή χαλαρά γύρω από τη μέση), • στον/στην δεύτερο/η μαθητή/μαθήτρια μία κορδέλα με την ένδειξη «Κοινωνικό φύλο». Η εκπαιδευτικός εξηγεί στην τάξη: «Το βιολογικό φύλο αφορά το σώμα μας. Το κοινωνικό φύλο αφορά αυτά που «πρέπει» να κάνουμε ή να είμαστε, επειδή είμαστε αγόρι ή κορίτσι». Στη συνέχεια, ζητά από τον/την μαθητή/μαθήτρια που αναπαριστά το «Κοινωνικό φύλο» να περάσει την κορδέλα του/της πάνω από την κορδέλα «Βιολογικό φύλο» και να την σφίξει ελαφρά, ώστε να αποδοθεί συμβολικά η αίσθηση περιορισμού (χωρίς δύναμη, χωρίς δέσιμο και μόνο για λίγα δευτερόλεπτα). Η εκπαιδευτικός απευθύνει ερωτήσεις στον/στην μαθητή/μαθήτρια που αναπαριστά το «Βιολογικό φύλο»: - «Πώς νιώθεις τώρα που η κορδέλα σφίγγει;» - «Έχεις άνεση ή νιώθεις περιορισμό;» Ο/Η μαθητής/μαθήτρια εκφράζει συναισθήματα όπως πίεση, αμηχανία, δυσκολία και περιορισμό. Η εκπαιδευτικός απευθύνεται στην ολομέλεια:	
--	--	---	--

		- «Αν αυτό συνέβαινε κάθε μέρα, τι θα προκαλούσε στον άνθρωπο;» - «Θα τον βοηθούσε να είναι ο εαυτός του ή θα τον πίεζε να αλλάξει;» Οι μαθητές/μαθήτριες απαντούν με έννοιες όπως άγχος, φόβος, καταπίεση και ανάγκη συμμόρφωσης. Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός ζητά να χαλαρώσει και να αφαιρεθεί η κορδέλα «Κοινωνικό φύλο» και ρωτά: - «Πώς αλλάζει το συναίσθημα τώρα;» - «Τι μας δείχνει αυτό για τα στερεότυπα;» Η δραστηριότητα συνοψίζεται με την επισήμανση: «Το κοινωνικό φύλο δεν είναι από μόνο του αρνητικό. Όταν όμως μετατρέπεται σε στερεότυπο, αρχίζει να «σφίγγει» το άτομο και να περιορίζει την ταυτότητά του». Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με τη φράση: «Τα στερεότυπα σφίγγουν την ταυτότητα, αντί να της δίνουν χώρο να αναπτυχθεί».	
		Δραστηριότητα 7^η : «Στερεότυπο ή πραγματικότητα;» Η δραστηριότητα αξιοποιεί όσα έχουν προηγηθεί σχετικά με την προσωπική και κοινωνική ταυτότητα, δίνοντας έμφαση στον ρόλο των κοινωνικών προσδοκιών και των στερεοτύπων στη διαμόρφωση της εικόνας που έχουν τα άτομα για τον εαυτό τους. Η/Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει καρτέλες με φράσεις που ξεκινούν από γενικεύσεις, όπως: • «Ένα αγόρι μπορεί / Σε ένα αγόρι μπορεί...» • «Ένα κορίτσι μπορεί / Σε ένα κορίτσι μπορεί...» Οι μαθητές/τριες, ατομικά ή σε μικρές ομάδες, καλούνται να συμπληρώσουν τις φράσεις με τρόπο που αμφισβητεί ή καταρρίπτει τα έμφυλα στερεότυπα, βασιζόμενοι σε πραγματικά παραδείγματα, εμπειρίες ή επιχειρήματα.	2'

		. Η εκπαιδευτικός κλείνει τη διδακτική ενότητα με τη φράση: «Το φύλο δεν καθορίζει τις δυνατότητες. Τα στερεότυπα προσπαθούν να το κάνουν.»	
		Δραστηριότητα 8^η: «Το εξώφυλλο και το περιεχόμενο» Η εκπαιδευτικός προβάλλει αρχικά μια φωτογραφία γυναίκας πριν ανέβει στη σκηνή, χωρίς να αναφέρει το όνομά της ή οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία για την ταυτότητά της. Στη συνέχεια, απευθύνει προφορικά στην ολομέλεια ενδεικτικές ερωτήσεις, με στόχο την ενεργοποίηση της σκέψης και την ανάδειξη προκαταλήψεων: - «Τι νομίζετε ότι κάνει αυτή η γυναίκα;» - «Πόσο επιτυχημένη πιστεύετε ότι είναι; Γιατί;» Ακολούθως, η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη φράση: «Μην κρίνεις ένα βιβλίο από το εξώφυλλο», επισημαίνοντας ότι πρόκειται για μια φράση που ακούμε συχνά και έχει ως στόχο να μας υπενθυμίζει πως η εξωτερική εικόνα δεν αποκαλύπτει απαραίτητα τις ικανότητες, τα ταλέντα ή την αξία ενός ανθρώπου. Στη συνέχεια, προβάλλεται ένα σύντομο απόσπασμα βίντεο με τη Susan Boyle από τη συμμετοχή της στο τηλεοπτικό πρόγραμμα <i>«Britain's Got Talent»</i>. https://www.youtube.com/watch?v=RxPZh4AnWyk Η συζήτηση που ακολουθεί εστιάζει: • στις αρχικές προσδοκίες και αντιδράσεις του κοινού, • στην αλλαγή της στάσης τους όταν άρχισε να τραγουδά, • στον τρόπο με τον οποίο ανατράπηκαν τα στερεότυπα που είχαν διαμορφωθεί βάσει της εξωτερικής της εμφάνισης. Ακολουθούν ερωτήσεις αναστοχασμού:	5'

		- «Τι ήταν αυτό που άλλαξε στη διάρκεια του βίντεο;» - «Άλλαξε η ίδια η Susan Boyle ή η εικόνα που είχαν σχηματίσει οι άλλοι γι' αυτήν;» - «Πώς οι ταμπέλες ή ακόμη και οι διαγνώσεις μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο που βλέπουμε και κρίνουμε τους άλλους ανθρώπους;» Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με τη φράση: «Η Susan Boyle δεν άλλαξε. Απλώς οι άλλοι έμαθαν να την ακούν.»	
		«Σιωπηλό κλείσιμο – Το μήνυμα της τάξης» Η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να κλείσουν για λίγα δευτερόλεπτα τα μάτια και λέει αργά: - «Σκεφτείτε ένα άτομο που ίσως έχει κριθεί άδικα... ή και τον εαυτό σας.» Στη συνέχεια γράφει στον πίνακα: «Δεν είμαι αυτό που φαίνομαι μόνο.» Και ρωτά: «Συμφωνούμε;» Οι μαθητές/τριες σηκώνουν το χέρι ή απαντούν μονολεκτικά. <u>Κλείσιμο με σύνδεση:</u> «Όπως η πεταλούδα, όπως η Susan Boyle, έτσι και κάθε άνθρωπος χρειάζεται χώρο για να φανερώσει ποιος πραγματικά είναι.»	2'